

מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

1. ובזמן לא יוריש את יושבי קטרוך ואת יושבי נהלל וישב הכנעני בקרבו ויהי למט: שפטים א ל
2. ובזמן עם דרף נפשו למוח נפתלי על מרומי שדה: שפטים ה יח
3. עמים דר יקראו שם יבחרו ובר צדק כי שפע ימי ייקרו ושפני טמני חול: דברים לג ט
4. כי ענה צווקה תהיה ואשקלו לשעמקה אשרו בצווקה יורשוה ויעקרו העקר: צעיה ב ד
5. והסורתי נקמו מפיו ושקציו מבין שניקראו וישא גם הוא לאלהיו והיה כאלו בידודה ועקרון כיבוט: זכיה ט ז
6. ויצא נבל בני דן מדה ויעלו בני דן ויקחו עם ליש וילכדו אותה ויבי אותה לפי דרכי רשעו אותה וישבו בה ויקראו ללשם דן כשם דן אביהם: דברים יז ט
7. בו אדם יען אשר אמרה ער על ירושלם דאח נשברה דלתות העמים נסבה אלי אקלאה החרבה: יחזקאל כו ב
8. ואמר יי לה שני גנים בכנור ויני לאמים ממעך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב עבד צעיר: בראשית כה כג
9. יחן רשע בל למד עקב בארץ נכחות יעל ובל יראה גאות יי: ישעיהו כו כ
10. אל תתן יי מאוי רשע וממו אל תפק ירומו קלה: תהלים קמ ט

אישחכה כוויי גרמי: רקא דנהרא. שפת הנהר גבוה מן הנהר אף יפוי יושבת בראש הנהר: כי שכיב איניש הכא. כשמת אלס גדול צבבל: ספדי ליה הסם. צנצריא: ששך. צבל צמיון א"ת צ"ש: ושס לו כרקס. יאל לו שס צנצריא: ווי מסקי ארון. של מת מצבל לקובו צנצריא: אמרו הכי. הספדנין קורין בשווקים צבלון הוה גילאלו לקראת המת: אוהבי שרידיס. אוהבי ישראל: יושבי רקת לאו וקבלו הרוגי עומק. מתי צבל העמוקה: ר' זירא עלה מצבל לארץ ישראל ומת שס צנצריא: [ארץ זבי. ארץ] ישראל: גידלה ששעוטיס. של שער: כעייבורה. כאלמנטיס: לא הוויש את יושבי קטרוך. שפדה לחלקו ונצט על מה שאמר הקב"ה לא תמיה כל נשמה ולהעלות להס ממ: על מדוסיו. על מזלו שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ בה: כולן לריכין לך. כל אחיך יהו לריכין לך: על ידי חלון. חלון עולה מן היס להריס ונצטען צדמו תכלת ונמכר צדמים יקריס: על עימיס הר יקראו. מכל השצטיס יתקבלו לקנות שפוי טמוני חול: שפוני זה חלון. שהו דבר חשוב. ספון חשוב צבלון כרימא: עריס. דג שקורין טוויניא: וזכוס לבנה. היולא מן החול כלאמר ציליות השבת (שבת טו): וחול של זבולון חשוב משאר חולות וראוי לזכוריה לבנה: מי מודיעני. על זמת לתת לי דמים: כל המולא חלון ונעטלו בלא דמים אינו מללית: שס ינצחו זכחי דק. כלאש אסור גול צבולה כן לא יגולו ממך כלום שאס יטול שיה פרוטה בלא דמים תתקלקל הצבוע והחול ולא יעיל כלום: זכס חלב ודבש. העויס אוכלין חלניס והדבש נוטף מהן והחלב זכ מן העויס ונעסיס כמין נחל: ששה עשר מיל. ד' פרסאות: לדידי חוי לי זכס חלב ודבש דכל ארץ ישראל. ככל מקוס שהו שס. ואס צאת לרפוי יחד הוי כמני כוני עד הקרא דמולבקי שס מקוס: אקרא. מקוס מעבר הנהר ובלע"ז פורט"ו: עדיי ליה. חגיגי ליה: יחד פקוס. לרעה: אחידת מגדל שיר. כנושת מגדל שיר: וססירוסו דמיו מפיו וגו'. גבי לור כמני שהו ראש לחדום: גליא (א) במיא ראשי ע"ז הס לחדום: כיבוט. היא ירושלים: והיה אדום לאלוסי יהודה ועקרון מהיה בית תלמוד בירושלים: לסס. עיר שכיבו בני דן: זו פמיס. שמשס ירדן יולא כלאמר מר ירדן יולא ממערת פמיס (בכורות דף נה:): מטרופולין. לשון יון לימא של מלכות. מטריא אס. פולין לשון שררה כלאמר מר עד שצלו דיפלי מהעיר שני שריס (תענית דף י"ז): דמרכי. שמגדלן שס בני מלכיס: אמלאה הפרכה. רישא דקרא יען אמרה לור על ירושלים אמלאה הפרכה עכשו אמלאה מחורבתה: (י) רשע. זה עשו: בארץ נכחות יעול. את ירושלים יחריב: אמר יחא להקב"ה יוחן רשע זה (א) ליושלים החל יני. עשו אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע הוא: אמר. יחאק: כל למד דק. כלומר אין אמר לו חלם יכול ללמד עליו דק: אמר לו. הקב"ה: בארץ נכחות יעול. כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: אמר. יחאק אס כן כל יראה גאות ה' וממו אל ספק. אל תוליא נמחירו. ומס כמין צעצת כדול * שנתנים בחוטמה של אנקה ונמשכת בו ומתוך חוקה אינה משתמרת כי אס בו: גרמניא

שמוכה ראייתה. שהו שס גנות ופרדסיס:
דכל הנובץ (פרושה) טמך בלא דמים אין מועי.
 דכמי שס ינצחו זכחי דק וגול לא מהי צונח:
טראמיריות (ס) וקקסילות.
 י"מ כמי ענדת כוכביס ומכנה און טרעאכי לשון חרפה וקקסילות רוצה לומר בית הכסא צלשון ערז וקסה לומר שאומן מקומות מטופפות יכול ללמוד שס מורה אלל ודלו לשממה יהא צמחיה צימני ורוצה לומר כמיס שמתאספיס שס לוועד של עובדי ענדת כוכביס: הא

הנהרות הב"ח
 (א) גם מי מודיעני על זאת אמר לו וכו' שכל היטול: (ב) שם דמי חפוי זה בית כריא שלח: (ג) רש"י ד"ה גליא וברואי ראשי: (ד) ד"ה אמלאה וכו' מחורבתה הידי וחכי מ"ה יוחן רשע: (ה) חריה חרבה טרופוליות י"מ כמי מילי וכו' וקקסילות נחמק וכו' מקומות מטופפות יטולו ללמוד וכו' וקקסילות דהנה ורוח למר כמיס כיב עין כשנת דף ק"י ופ"ק דע"ז ד"ה ע"כ:

לעניו רש"י
 טוויניא. טיה. פורט"ו [פורט"ו. מכל. טריא. אס.]

מוסף רש"י
 כי נח נפשיה דרבי זירא. רבי זירא היה מגדל וכן טול וגול בארץ ישראל והיו דקלאר ארץ שנער הרה וירדה ארץ צבי בירדה שעשויעה. ואכסי קרי ליה רבי זירא וכן זירא מורק כיה: אוי נא לה אמרה רקת. יטלה למר קן רקת היא כמיה כובי עקריה דהחולבקי. כשנאף כל התקומות יתפטר לך (כחובות פ"ב). ופוחיא. רובא רבוחות גג. אמלאה החורבה. רישא דקרא יען אמרה לור ליושלים החל יני. עשו אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע הוא: אמר. יחאק: כל למד דק. כלומר אין אמר לו חלם יכול ללמד עליו דק: אמר לו. הקב"ה: בארץ נכחות יעול. כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: אמר. יחאק אס כן כל יראה גאות ה' וממו אל ספק. אל תוליא נמחירו. ומס כמין צעצת כדול * שנתנים בחוטמה של אנקה ונמשכת בו ומתוך חוקה אינה משתמרת כי אס בו: גרמניא

ואישתכח כוויית חמת זו מבריא ולמה נקרא שמה חמת על שום חמי מבריא רקת זו ציפורי ולמה נקרא שמה רקת משום דמירלייא כרקתא דנהרא כינרת זו גינוסר ולמה נקרא שמה כינרת דמתיקי פירא כקלא דכנירי אמר רבא מי איכא למאן דאמר רקת לאו מבריא היא והא כי שכיב איניש הכא התם ספדי ליה הכי גדול הוא בששך ושם לו ברקת וכי מסקי ארונא להתם ספדי ליה הכי אוהבי * שרידום יושבי רקת צאו וקבלו הרוגי עומק * כי נח נפשיה דרבי זירא פתח עליה ההוא ספרנא ארץ שנער הרה וירדה ארץ צבי ירדה שעשויעה אוי נא לה אמרה רקת כי אברה כלי חמדתה אלא אמר * (רבה) חמת זו חמי גרר רקת זו מבריא כינרת זו גינוסר ולמה נקרא שמה רקת * שאפילו ריקנין שבה מלאין מצות כרמון רבי ירמיה אמר רקת שמה ולמה נקרא שמה מבריא שיושבת בטבורה של ארץ ישראל * (רבא) אמר רקת שמה ולמה נקרא שמה מבריא שמוכה ראייתה אמר זעירא קטרון זו ציפורי ולמה נקרא שמה ציפורי שיושבת בראש הדר בצפור וקטרון ציפורי היא והא קטרון בחלקו של זבולון והוא דכתיב יזבולון לא הוריש את יושבי קטרון ואת יושבי נהלול וזבולון מתרעם על מדותיו הוה שנאמר * זבולון עם חרף נפשו למות מה טעם משום דנפתלי על מרומי שדה אמר זבולון לפני הקב"ה רבוננו של עולם לאחיי נתת להם שדות וכרמים ולי נתת הרים ונבעות לאחיי נתת להם ארצות ולי נתת ימים ונהרות אמר לו כולן צריכין לך ע"י חלון שנאמר * [עמים הר יקראו] ושפוני טמוני חול תני רב יוסף שפוני זה חלון טמוני זו מרית חול זו זכוכית לבנה אמר לפני רבוננו של עולם מי מודיעני * אמר לו * שם ינצחו זכחי דק וזכחי דק כל הנוטל ממך בלא דמים אינו מועיל בפרקמטיא שלו כלום ואי סלקא דעתך קטרון זו ציפורי אמאי מתרעם על מדותיו והא היא ציפורי מילתא דעדיפא טובא וכי תימא דלית בה זבת חלב ודבש והאמר ריש לקיש לדידי * חזוי לי זבת חלב ודבש דציפורי והוא ששה עשר מיל על ששה עשר מיל וכו"ת דלא נפישא דידיה כדאחזה * והאמר רב בר חנה אמר רבי יוחנן לדידי חזוי לי זבת חלב ודבש דכל ארעא דישאל והוא כמבי כוכי עד אקרא דתולבקי עשרין ותרתין פרסי אורכא ופוחיא שיתא פרסי אפ"ה שדות וכרמים עדיפא ליה דיקא נמי דכתיב * ונפתלי על מרומי שדה ש"מ אמר רבי אבהו * ועקרון תעקר זו קסרי בת אדום שהיא יושבת בין החולות והיא היתה יחד תקועה לישראל בימי יוונים וכשנברה מלכות בית חשמונאי ונצחום היו קורין אותה אחידת מגדל * שיר אמר רבי יוסי בר חנינא מאי דכתיב * והסירותי דמיו מפיו ושקציו מבין שיניו ונשאר גם הוא לאלהינו והסירותי דמיו מפיו זה בית * (א) במיא ארץ ושקציו מבין שיניו זה בית גליא שלהן ונשאר גם הוא לאלהינו אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבאדום * והיה כאלוף ביהודה ועקרון כיבוסי אלו * טראמיריות וקקסיות שבאדום שעתידין שרי יהודה ללמד בהן תורה ברבים * אמר רבי יצחק * לשם זו פמיס עקרון תעקר זו קסרי בת אדום שהיא היתה מטרופולין של מלכיס איכא דאמרי דמרבי בה מלכי ואיכא דאמרי דמוקמי מינה מלכי קסרי וירושלים אס יאמר לך אדם חרבו שתיהן אל תאמן ישבו שתיהן אל תאמן חרבה קסרי וישבה ירושלים חרבה ירושלים וישבה קסרי תאמן שנאמר * אמלאה החרבה * אס מליאה זו חרבה זו אס מליאה זו חרבה זו רב נחמן בר יצחק אמר מהכא * ולאום מלאום יאמץ ואמר רבי יצחק מאי דכתיב * יוחן רשע בל למד דק אמר רבי יצחק לפני הקב"ה רבש"ע יוחן עשו אמר לו רשע הוא אמר לו כל למד דק אמר רבי יצחק מאי * בארץ נכחות יעול אמר לו אס כן כל יראה גאות ה' ואמר רבי יצחק מאי דכתיב * אל תתן ה' מאויי רשע וממו אל תפק ירומו סלה אמר יעקב לפני הקב"ה רבוננו של עולם אל תתן לעשו הרשע תאות לבו וממו אל תפק זו גרמניא

ואישחכה כוויי גרמי: רקא דנהרא. שפת הנהר גבוה מן הנהר אף יפוי יושבת בראש הנהר: כי שכיב איניש הכא. כשמת אלס גדול צבבל: ספדי ליה הסם. צנצריא: ששך. צבל צמיון א"ת צ"ש: ושס לו כרקס. יאל לו שס צנצריא: ווי מסקי ארון. של מת מצבל לקובו צנצריא: אמרו הכי. הספדנין קורין בשווקים צבלון הוה גילאלו לקראת המת: אוהבי שרידיס. אוהבי ישראל: יושבי רקת לאו וקבלו הרוגי עומק. מתי צבל העמוקה: ר' זירא עלה מצבל לארץ ישראל ומת שס צנצריא: [ארץ זבי. ארץ] ישראל: גידלה ששעוטיס. של שער: כעייבורה. כאלמנטיס: לא הוויש את יושבי קטרוך. שפדה לחלקו ונצט על מה שאמר הקב"ה לא תמיה כל נשמה ולהעלות להס ממ: על מדוסיו. על מזלו שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ בה: כולן לריכין לך. כל אחיך יהו לריכין לך: על ידי חלון. חלון עולה מן היס להריס ונצטען צדמו תכלת ונמכר צדמים יקריס: על עימיס הר יקראו. מכל השצטיס יתקבלו לקנות שפוי טמוני חול: שפוני זה חלון. שהו דבר חשוב. ספון חשוב צבלון כרימא: עריס. דג שקורין טוויניא: וזכוס לבנה. היולא מן החול כלאמר ציליות השבת (שבת טו): וחול של זבולון חשוב משאר חולות וראוי לזכוריה לבנה: מי מודיעני. על זמת לתת לי דמים: כל המולא חלון ונעטלו בלא דמים אינו מללית: שס ינצחו זכחי דק. כלאש אסור גול צבולה כן לא יגולו ממך כלום שאס יטול שיה פרוטה בלא דמים תתקלקל הצבוע והחול ולא יעיל כלום: זכס חלב ודבש. העויס אוכלין חלניס והדבש נוטף מהן והחלב זכ מן העויס ונעסיס כמין נחל: ששה עשר מיל. ד' פרסאות: לדידי חוי לי זכס חלב ודבש דכל ארץ ישראל. ככל מקוס שהו שס. ואס צאת לרפוי יחד הוי כמני כוני עד הקרא דמולבקי שס מקוס: אקרא. מקוס מעבר הנהר ובלע"ז פורט"ו: עדיי ליה. חגיגי ליה: יחד פקוס. לרעה: אחידת מגדל שיר. כנושת מגדל שיר: וססירוסו דמיו מפיו וגו'. גבי לור כמני שהו ראש לחדום: גליא (א) במיא ראשי ע"ז הס לחדום: כיבוט. היא ירושלים: והיה אדום לאלוסי יהודה ועקרון מהיה בית תלמוד בירושלים: לסס. עיר שכיבו בני דן: זו פמיס. שמשס ירדן יולא כלאמר מר ירדן יולא ממערת פמיס (בכורות דף נה:): מטרופולין. לשון יון לימא של מלכות. מטריא אס. פולין לשון שררה כלאמר מר עד שצלו דיפלי מהעיר שני שריס (תענית דף י"ז): דמרכי. שמגדלן שס בני מלכיס: אמלאה הפרכה. רישא דקרא יען אמרה לור על ירושלים אמלאה הפרכה עכשו אמלאה מחורבתה: (י) רשע. זה עשו: בארץ נכחות יעול. את ירושלים יחריב: אמר יחא להקב"ה יוחן רשע זה (א) ליושלים החל יני. עשו אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע הוא: אמר. יחאק: כל למד דק. כלומר אין אמר לו חלם יכול ללמד עליו דק: אמר לו. הקב"ה: בארץ נכחות יעול. כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: אמר. יחאק אס כן כל יראה גאות ה' וממו אל ספק. אל תוליא נמחירו. ומס כמין צעצת כדול * שנתנים בחוטמה של אנקה ונמשכת בו ומתוך חוקה אינה משתמרת כי אס בו: גרמניא

ואישחכה כוויי גרמי: רקא דנהרא. שפת הנהר גבוה מן הנהר אף יפוי יושבת בראש הנהר: כי שכיב איניש הכא. כשמת אלס גדול צבבל: ספדי ליה הסם. צנצריא: ששך. צבל צמיון א"ת צ"ש: ושס לו כרקס. יאל לו שס צנצריא: ווי מסקי ארון. של מת מצבל לקובו צנצריא: אמרו הכי. הספדנין קורין בשווקים צבלון הוה גילאלו לקראת המת: אוהבי שרידיס. אוהבי ישראל: יושבי רקת לאו וקבלו הרוגי עומק. מתי צבל העמוקה: ר' זירא עלה מצבל לארץ ישראל ומת שס צנצריא: [ארץ זבי. ארץ] ישראל: גידלה ששעוטיס. של שער: כעייבורה. כאלמנטיס: לא הוויש את יושבי קטרוך. שפדה לחלקו ונצט על מה שאמר הקב"ה לא תמיה כל נשמה ולהעלות להס ממ: על מדוסיו. על מזלו שנמדד לו מן השמים מדה שאינו חפץ בה: כולן לריכין לך. כל אחיך יהו לריכין לך: על ידי חלון. חלון עולה מן היס להריס ונצטען צדמו תכלת ונמכר צדמים יקריס: על עימיס הר יקראו. מכל השצטיס יתקבלו לקנות שפוי טמוני חול: שפוני זה חלון. שהו דבר חשוב. ספון חשוב צבלון כרימא: עריס. דג שקורין טוויניא: וזכוס לבנה. היולא מן החול כלאמר ציליות השבת (שבת טו): וחול של זבולון חשוב משאר חולות וראוי לזכוריה לבנה: מי מודיעני. על זמת לתת לי דמים: כל המולא חלון ונעטלו בלא דמים אינו מללית: שס ינצחו זכחי דק. כלאש אסור גול צבולה כן לא יגולו ממך כלום שאס יטול שיה פרוטה בלא דמים תתקלקל הצבוע והחול ולא יעיל כלום: זכס חלב ודבש. העויס אוכלין חלניס והדבש נוטף מהן והחלב זכ מן העויס ונעסיס כמין נחל: ששה עשר מיל. ד' פרסאות: לדידי חוי לי זכס חלב ודבש דכל ארץ ישראל. ככל מקוס שהו שס. ואס צאת לרפוי יחד הוי כמני כוני עד הקרא דמולבקי שס מקוס: אקרא. מקוס מעבר הנהר ובלע"ז פורט"ו: עדיי ליה. חגיגי ליה: יחד פקוס. לרעה: אחידת מגדל שיר. כנושת מגדל שיר: וססירוסו דמיו מפיו וגו'. גבי לור כמני שהו ראש לחדום: גליא (א) במיא ראשי ע"ז הס לחדום: כיבוט. היא ירושלים: והיה אדום לאלוסי יהודה ועקרון מהיה בית תלמוד בירושלים: לסס. עיר שכיבו בני דן: זו פמיס. שמשס ירדן יולא כלאמר מר ירדן יולא ממערת פמיס (בכורות דף נה:): מטרופולין. לשון יון לימא של מלכות. מטריא אס. פולין לשון שררה כלאמר מר עד שצלו דיפלי מהעיר שני שריס (תענית דף י"ז): דמרכי. שמגדלן שס בני מלכיס: אמלאה הפרכה. רישא דקרא יען אמרה לור על ירושלים אמלאה הפרכה עכשו אמלאה מחורבתה: (י) רשע. זה עשו: בארץ נכחות יעול. את ירושלים יחריב: אמר יחא להקב"ה יוחן רשע זה (א) ליושלים החל יני. עשו אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע הוא: אמר. יחאק: כל למד דק. כלומר אין אמר לו חלם יכול ללמד עליו דק: אמר לו. הקב"ה: בארץ נכחות יעול. כלומר עמד להחריב את ארץ ישראל: אמר. יחאק אס כן כל יראה גאות ה' וממו אל ספק. אל תוליא נמחירו. ומס כמין צעצת כדול * שנתנים בחוטמה של אנקה ונמשכת בו ומתוך חוקה אינה משתמרת כי אס בו: גרמניא